

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spotuфинancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Projekt: Každý máme šanci

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.2.13/02.0002

Název: Slovo - věta

Autor: Mgr. Michaela kovářová

Rok vydání: 2011

Výukový materiál Základní školy, Hrochův Týnec, okres Chrudim

Obsah strana

Pracovní list č. 1: Věta	3
Pracovní list č. 2: Slovo - věta	4
Pracovní list č. 3: Slabika – slovo - věta	5
Pracovní list č. 4: Slovo – věta	6
Pracovní list č. 5: Věta	7
Pracovní list č. 6: Věta	8
Metodika a řešení Věta	9
Metodika a řešení Slovo - věta	10
Metodika a řešení Slabika – slovo - věta	11
Metodika a řešení Slovo - věta	12
Metodika a řešení Věta	13
Metodika a řešení Věta	14
Použitá literatura a jiné zdroje	15

VĚTA

1. Víš to? Podtrhni správný výraz a zapiš na linku. Najdi v každém sloupci 1 podstatné jméno, které mezi ostatní nepatří a zeleně ho zakroužkuj.

Sova (houká, krouká) _____	Koza (bečí, mečí) _____
Husa (kejhá, kváká) _____	Kráva (vrní, bučí) _____
Růže (píchá, fouká) _____	Žába (kdáká, kváká) _____
Vítr (fouká, houká) _____	Osel (hýká, kejhá) _____
Medvěd (bručí, bučí) _____	Ovce (bručí, bečí) _____
Pes (štěká, mňouká) _____	Kočka (mňouká, houká) _____
Had (kvičí, syčí) _____	Prase (kvičí, syčí) _____

2. Doplň věty vhodné slovo ze závorky

Ježek má _____	Pes _____
Želva má _____	Kočka _____
Opice _____	Ryba má _____
Kos _____	Medvěd _____
Úhoř _____	Had _____

(mňouká, bodliny, skáče, krunýř, syčí, létá, plave, šupiny, bručí, štěká)

3. Rozděl věty na slova. Věty přepiš a přečti.

Č Á P I M A J Í D L O U H É N O H Y L É T A J Í N A P O L E U Ř E K Y C H Y T
A J Í M Y Š I A Ž Á B Y V Ř E C E L O V Í M A L É R Y B Y Č Á P I S E D A J Í N
A T O P O L Y A N A K O M Í N N A Z I M U O D L É T A J Í D O T E P L Ý C H
K R A J I N

SLOVO - VĚTA

1. Čti příběh. Do neúplných vět doplň vhodná slova tak, aby text měl smysl.

Naše vlast se jmenuje _____. Tvoří ji Čechy, _____ a Slezsko. Hlavní město České republiky _____ patří mezi nejkrásnější _____ světa. Jezdí sem spousta zahraničních a domácích _____. V Praze _____ mnoho dopravních _____. Naše nejvyšší hora je _____. V Krkonoších pramení _____ Labe. Řeka Vltava má prameny na _____.

Vyhledej v cvičení vlastní jména a zeleně je podtrhni.

Napiš dopravní prostředky, které jezdí po Praze. _____

2. Seřaď slova podle abecedy, očíslej je a ve správném pořadí přepiš do sešitu.

republika	pramení	hora	Labe	Vltava
Praha	Krkonoše	Morava	Slezsko	Čechy

3. Z proházených písmen slož slova, zapiš na linku za slovem a přečti.

AHRAP	_____	VVAALT	_____
ROHA	_____	ROMVAA	_____
EŠONOKRK	_____	BALE	_____
BUPREILAK	_____	ECHYČ	_____

4. Rozděľ větu svislými čarami na jednotlivá slova. Větu přepiš a přečti.

H L A V N Í M Ě S T O Č E S K É R E P U B L I K Y P R A H A
P A T Ř Í M E Z I N E J K R Á S N Ě J Š Í M Ě S T A S V Ě T A

SLABIKA – SLOVO - VĚTA

1. Čti jednotlivá slova a očíslej jejich správné pořadí ve větě. Věty přepiš a přečti.

jezdí Tomáš tetě k rád moc návštěvu na vesnice do malé _____

roste stromů na mnoho zahradě _____

jeho stará strýček se o stromy ovocné _____

mají zvířat hodně také strýc teta a _____

2. Slož slova v tabulce a zapiš do posledního sloupce.

Napiš k daným slovům slovo nadřazené.

BO	PO	DA	
ME	JA	MA	
LI	RŮV	KO	
HO	BL	RANČ	
JA	NA	KA	

3. Doplň velkými tiskacími písmeny k jednotlivým obrázkům správný název. Doplňná slova přečti a přepiš do sešitu. Napiš k daným slovům slovo nadřazené.

SLOVO - VĚTA

1. Slož slova v tabulce a zapiš. Napiš k daným slovům slovo nadřazené.

O	ŽI	DI	
KA	VĚ	FA	
RA	BLOU	DI	
VEL	KLO	PI	
MED	CE	NI	

2. Rozděl věty svislými čarami na jednotlivá slova. Věty přepiš a přečti.

MEDVĚDIVYPADAJÍJAKOROZTOMILÁHRAVÁZV
ÍŘÁTKAJSOUTOALEŠELMYAMOHOUČLOVĚKUU
BLÍŽITNIKDONESMÍDOJEJICHVÝBĚHUVLÉZT

3. Seřaď následující slova od nejdelšího po nejkratší a přepiš na linky.

klokan	lev	opice	tygr
levhart	orangutan	antilopa	krokodýlové

4. Seřaď slova podle abecedy a přepiš na linky.

klokan	lev	opice	tygr
levhart	orangutan	antilopa	krokodýlové

VĚTA

1. Čti příběh. Do neúplných vět doplň vhodná slova z nápovědy tak, aby věty měly smysl. Zeleně označ v každé větě začátek a červeně konec. Spočítej věty.

Bydlíme v rodinném _____. Liška před myslivci _____, co jí nohy stačily. Babička nás _____ přivítala. Jana _____ na vlak. Královna _____ kuchařovi, aby upekl dort. Nová _____ zářila čistotou.

Nápověda: dům, vřídlně, pádit, utíkat, vila, poručit

2. Vrat' pohádkové postavy do jejich pohádky. Vyměňte začátky vět. Rozmotané věty napište.

Mach s kočičkou vařili dort.

Karkulka ošidila Budulínka.

Sněhurka nesla babičce bábovku.

Mařenka bydlela u trpaslíků.

Smolíček a Jeníček loupali perníček.

Pejsek neposlechl babičku s dědečkem.

Budulínek bydlel u jelena.

Liška pomohla kohoutkovi.

Slepička kamarádila s Šebestovou.

3. Napiš název pohádky. Můžeš použít slova z nápovědi.

Nápověda: O Budulínkovi, Sněhurka a sedm trpaslíků, Arabela, O pejskovi a kočičce, O Červené Karkulce

VĚTA

1. Dopiš do slov slabiky po, do. Věty přečti a přepiš na volné řádky. Vyznač barevně začátek a konec vět. Doplň tabulku.

Voda teče v __ toce. Jana píše __hlednice z tábora. Do __lévky dáme mrkev. Máme v ulici nejmenší __mek. Pokladní __čítá peníze v kase. Zemědělci pracovali na __li.

1. Napiš počet vět v textu.	
2. Spočítej slabiky v prvních třech větách a napiš počet.	
3. Najdi a napiš sloveso v minulém čase.	
4. Vypiš neslabičné předložky.	

2. Pozorně přečti věty a ze všech vět utvoř věty tázací. Věty napiš na volné řádky.

3. Kdo co umí? Odpověz celou větou. Napiš správná povolání.

Kdo prodává v obchodě?	
Kdo pomáhá lékaři v ordinaci?	
Kdo myje ve škole okna?	
Kdo píše knihy?	
Kdo šije šaty a saka?	
Kdo peče koláče?	

Pracovní list č. 1 – Věta

Cíl:

- rozlišování hranic slov ve větě
- tvoření a čtení jednoduchých vět
- čtení s porozuměním, rozvíjení jazykového citu
- vytvoření představy, že věta je celek a má stránku obsahovou, zvukovou a mluvnickou

Motivace:

- Kouzelník kouzlí a dokáže z dětí udělat žábu, sovu, ... Děti pantomimou předvádí zvířata, která učitel říká.
- My si dneska také zahrajeme na kouzelníky a budeme kouzlit s větami.

Přípravná cvičení:

- *dechová cvičení* – balónek do břicha – nádech do břicha, výdech
- *artikulační cvičení* – počítáme jazykem zoubky, nafukování tváří, zívání
- hra: Na dvoře jsem viděl ... Každý žák doplní další slovo do věty a celou větu zopakuje. (Na dvoře jsem viděl psa. Na dvoře jsem viděl psa a kočku. ...)

Pracovní list:

1. Víš to?

- žák v závorce podtrhává slova, která významem patří ke slovu před závorkou
- utvořené věty přečte a přepíše do sešitu

2. Dopln do věty

- žák doplňuje do vět slova, která tam významem patří, věty přečte

3. Spojené věty

- žák rozděljuje věty svislými čarami na jednotlivá slova
- věty přepíše na linky pod textem a následně přečte
- *Řešení: Čápi mají dlouhé nohy. Létají na pole u řeky. Chytají myši a žáby.
V řece loví malé ryby. Čápi sedají na topoly a na komín. Na zimu odlétají do
teplých krajin.*

Závěr:

- relaxace
- zhodnocení hodiny
 - žák hovoří o tom, jak se mu v hodině dařilo, nedařilo
 - vybarvuje smajlíka
- zadání domácího úkolu

Pracovní list č. 2 – Slovo – věta

Cíl:

- nácvik čtení vět s porozuměním
- rozvoj jazykového citu
- rozlišování hranic slov ve větě

Motivace:

- Co si představíš, když se řekne naše vlast. Které je tvé nejoblíbenější místo v ČR?

Přípravná cvičení:

- *dechová cvičení* – leh na zádech, s výdechem žák „jede na kole“
- *artikulační cvičení* – špulení úst, zívání
- *sluchová percepce* – učitel říká slova a žák vyslovuje první hlásky daných slov

Pracovní list:

1. Naše vlast

- žák čte věty a doplňuje do nich chybějící slova tak, aby věta měla smysl a byla významově správná, doplněný text přečte
- *Řešení: Česká republika, Morava, Praha, města, jezdí, prostředků, Sněžka, Labe, Šumavě*
- následně žák pracuje podle pokynů na pracovním listě

2. Abeceda

- žák řadí slova podle abecedy, očísluje je a ve správném pořadí přepisuje do sešitu
- *Řešení: Čechy, hora, Krkonoše, Labe, Morava, Praha, pramení, republika, Slezsko*

3. Proházená písmena

- žák skládá z proházených písmen slova a zapisuje na linku za slovem
- vytvořená slova přečte nahlas
- *Řešení: Praha, hora, Krkonoše, republika, Vltava, Morava, Labe, Čechy*

4. - žák rozděljuje větu svíslými čarami na jednotlivá slova, věty přepíše a přečte

- *Řešení: Hlavní město České republiky Praha patří mezi nejkrásnější města světa.*

Závěr:

- relaxace
- zhodnocení hodiny
 - žák hovoří o tom, jak se mu v hodině dařilo, nedařilo
 - vybarvuje smajlíka
- zadání domácího úkolu

Pracovní list č. 3 – Slabika – slovo – věta

Cíl:

- slabičná a slovní analýza a syntéza
- vizualizace významu slova
- pořadí slov ve větě
- čtení vět s porozuměním

Motivace:

- Které ovoce máš nejraději? Tiskařský skřítek přeházel slova ve větě. Dokážeš dát věty do pořádku?

Přípravná cvičení:

- *dechová cvičení* – dbáme na to, aby žáci při nadechování nezvedali ramena a nenadechovali se do hrudníku
- *artikulační cvičení* – zívání, olizování rtů, špulení úst, nafukování tváří, kloktání
- *pexeso slabik* – žáci skládají ze slabik slova a ze slov věty. Některé zapisují na tabuli.

Pracovní list:

1. Přeházená věta

- žák řadí slova a čísluje jejich správné pořadí ve větě
- věty přepíše a přečte
- *Řešení: Tomáš jezdí moc rád na návštěvu k tetě do malé vesnice. Na zahradě roste mnoho stromů. Jeho strýček se stará o ovocné stromy. Teta a strýc mají hodně zvířat.*

2. Přesmyky slabik

- žák určuje správné pořadí slabik ve slovech. Slova napíše a přečte.
- k daným slovům vymyslí slovo nadřazené a zapíše na linku
- *Řešení: borůvka, pomeranč, malina, jahoda, jablko*

3. Obrázková hádanka

- žák doplňuje, velkými tiskacími písmeny, slova na linky podle obrázkové nápovědy
- dolněná slova přečte a přepíše do sešitu
- *Řešení: jahoda, pomeranč, hruška, ananas, angrešt, švestka*

Závěr:

- Relaxace, zhodnocení hodiny
 - žák hovoří o tom, jak se mu v hodině dařilo, nedařilo
 - vybarvuje smajlíka
- zadání domácího úkolu

Pracovní list č. 4 – Slovo – věta

Cíl:

- slabičná analýza a syntéza slova, rozlišování hranic slov ve větě
- nácvik čtení vět s porozuměním, jednoslabičných a více slabičných slov

Motivace:

- V zoologické zahradě se ztratila některá zvířátka. Někdo přeházel slabiky ve jménech zvířátek. Dokážeš dát slova do pořádku?

Přípravná cvičení:

- *dechová cvičení* – dbáme na to, aby žáci při nadechování nezvedali ramena a nenadechovali se do hrudníku
- *artikulační cvičení* – zívání, olizování rtů, špulení úst, nafukování tváří, kloktání
- *hra: Když jsem přišel do ZOO, tak jsem uviděl ...* - každý žák opakuje větu a přidá svoje zvířátko. Např. Když jsem přišel do ZOO, tak jsem uviděl opici. Když jsem přišel do ZOO, tak jsem uviděl opici a lva.

Pracovní list:

1. *Přesmyky slabik* - žák určuje správné pořadí slabik ve slovech, slova napíše a přečte
 - k daným slovům řekne slovo nadřazené a napíše na linku
 - *Řešení: opice, žirafa, klokani, velbloudi, medvědi*
2. *Slepená věta* - žák rozděljuje větu svislými čarami na jednotlivá slova, věty přepíše a přečte
 - *Řešení: Medvědi vypadají jako roztomilá hravá zvířátka. Jsou to ale šelmy. Mohou člověku ublížit. Nikdo nesmí do jejich výběhu lézt.*
3. – žák přečte slova v tabulce, řadí slova od nejdelšího po nejkratší, přepisuje na linku a slova přečte
 - *Řešení: krokodýlové, orangutan, antilopa, levhart, klokan, opice, tygr, lev*
4. *Abeceda*
 - žák přečte slova v tabulce, skládá slova podle abecedy, přepisuje na linku a přečte
 - *Řešení: antilopa, klokan, krokodýlové, lev, levhart, opice, orangutan, tygr*

Závěr:

- Relaxace, zhodnocení hodiny
 - žák hovoří o tom, jak se mu v hodině dařilo, nedařilo
 - vybarvuje smajlíka
- zadání domácího úkolu

Pracovní list č. 5 – Věta

Cíl:

- nácvik čtení vět s porozuměním, rozvíjení jazykového citu
- rozvoj zrakového vnímání, komunikačních dovedností

Motivace:

- Kterou pohádku máš nejraději? Kdybys byl kouzelníkem, v jakou pohádkovou postavu by ses přeměnil a proč? Tiskařský skřítek zlobil pohádky a přeházel slova ve větách. Některá slova vyměnil. Dej je do pořádku, aby každá pohádková postava byla ve své pohádce.

Přípravná cvičení:

- *dechová cvičení* – dbáme na to, aby žáci při nadechování nezvedali ramena a nenadechovali se do hrudníku
- *artikulační cvičení* – zívání, olizování rtů, špulení úst, nafukování tváří, kloktání
- *hra: Pohádky a pohádková postava* – učitel přichystá kartičky se jmény pohádkových postav (červený papír) a s názvy pohádek (zelený papír), žáci hledají pohádkové postavy a přiřazují do správné pohádky

Pracovní list:

1. - žák pracuje podle pokynů na pracovním listě
2. - žák čte věty a říká je správně
 - slova, která do věty nepatří, žák opraví tak, že ho podtrhne
 - rozmotané věty přepíše na linky za větou
 - *Řešení: pejsek, liška, Karkulka, Sněhurka, Mařenka, Budulínek, Smolíček, slepička, Mach*
3. – žák pracuje podle pokynů na pracovním listě

Další možné úkoly s pracovním listem:

- žák si vybere jednu neupravenou humornou větu a pokusí se na druhou stranu pracovního listu namalovat, co věta říká
- žák spočítá slova a slabiky v každé větě, čte věty tak, jako by četl tajemný příběh

Závěr:

- relaxace, zhodnocení hodiny
 - žák hovoří o tom, jak se mu v hodině dařilo, nedařilo
 - vybarvuje smajlíka
- zadání domácího úkolu

Pracovní list č. 6 – Věta

Cíl:

- nácvik rozlišování slabik po, do
- rozvoj zrakového vnímání
- rozšiřování slovní zásoby, tvorba vět
- rozlišování věty oznamovací a tázací

Motivace:

- komunitní kruh – „Moje prázdniny“
- Čím bych chtěl být?

Přípravná cvičení:

- *dechová cvičení* – dbáme na to, aby žáci při nadechování nezvedali ramena a nenadechovali se do hrudníku
- *artikulační cvičení* – zívání, olizování rtů, špulení úst, nafukování tváří
- *pantomima* – žáci předvádí povolání a ostatní hádají

Pracovní list:

1. - žák pracuje podle pokynů na pracovním listě
Řešení: v potoce, pohlednice, do polévky, dome, počítá, na poli; 6 vět, 26 slabik, pracovali, v, z.
2. - žák tvoří z oznamovacích vět věty tázací
3. - žák pracuje podle pokynů na pracovním listě
Řešení: prodavač, zdravotní sestra, uklízečka, spisovatel, krejčí, pekař.

Závěr:

- relaxace
- zhodnocení hodiny
 - žák hovoří o tom, jak se mu v hodině dařilo, nedařilo
 - vybarvuje smajlíka
- zadání domácího úkolu

Použitá literatura a jiné zdroje:

1. EMMERLINGOVÁ S., *Když dětem nejde čtení, čtení slov s otevřenou slabikou 1.* Praha: Portál, 1999, 80s., ISBN 80-7178-325-0
2. EMMERLINGOVÁ S., *Když dětem nejde čtení, čtení slov s uzavřenou slabikou 2.* Praha: Portál, 1999, 80s., ISBN 80-7178-471-0
3. STYBLÍK V., *Český jazyk pro 3. ročník základní školy* Praha: SPN, 2003, 184 s., ISBN 80-7235-230-X
4. ZELINKOVÁ O., *Poruchy učení* Praha: Portál, 2003, 263 s., ISBN 80-7178-800-7
5. <http://www.google.cz>